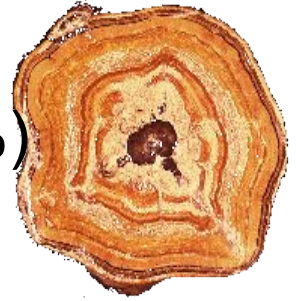

შარდ-კენჭოვანი დაავადება

ეპიდემიოლოგია

- 3:1 მამაკაცი:ქალი (~7% მამაკაცი/ 3% ქალი)
- ყველაზე ხშირია სიცოცხლის მე-3-5 ათწლეულში (70%)
- ყველა უროლოგიური პაციენტის 30%
- მემკვიდრეობითი განწყობა (თირკმლის მილაკოვანი აციდოზი, ჰიპერპარათიროიდიზმი, ცისტეინურია, სარკოიდოზი, კრონის დაავადება,...)
- კლიმატი (მთა, უდაბნო, ტროპიკები)
- წლის სეზონი (ყველაზე თბილი თვეები)
- ცხოვრების სტილი (უპირატესად ჯდომითი)
- მედიკამენტები: პროტეაზის ინჰიბიტორები, ზოგიერთი დიურეტიკი, საფალარათოები,...

ლოკალიზაცია

- თირკმლის
  - ფიალის
  - მენჯის
- შარდსანვეთის
  - ზედა 1/3
  - შუა 1/3
  - ქვედა 1/3
- შარდის ბუშტის

პათოფიზიოლოგია

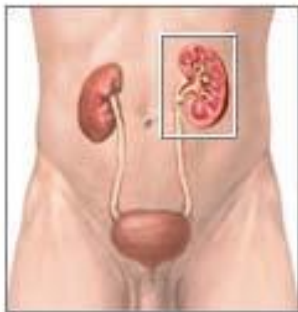
- კონკრემენტის ფორმირებისათვის საჭიროა 3 ძირითადი ფაქტორი:
  1. შარდის სუპერსატურაცია
  2. კონკრემენტის წარმოქმნის სანინააღმდეგო ბუნებრივი ნივთიერებების - ციტრატისა და პიროფოსფატის ნაკლებობა
  3. შარდის დინების დაბრკოლება
- შემადგენლობა:
  1. 75% კალციუმის ოქსალატი
  2. 10% სტრუვიტები (ხშირად "მარჯნისებურია"): დაკავშირებულია ინფექციასთან
  3. 10% შარდმჟავა კენჭები/ურატები (რენტგენონეგატიური!)

კონკრემენტის კრიტიკული ზომა

- 5 მმ ზომის კენჭების ~ 90% შარდსანვეთის ქვედა სეგმენტში გამოძევდება სპონტანურად
- 5-8 მმ კენჭების 15% გამოძევდება სპონტანურად
- >8 მმ ზომის კენჭების 95% იწვევს ობსტრუქციას და საჭიროებს ლითოტრიფსიას ან ქირურგიულ ჩარევას
- კენჭების 75% ლოკალიზდება შარდსანვეთის დისტალურ მესამედში

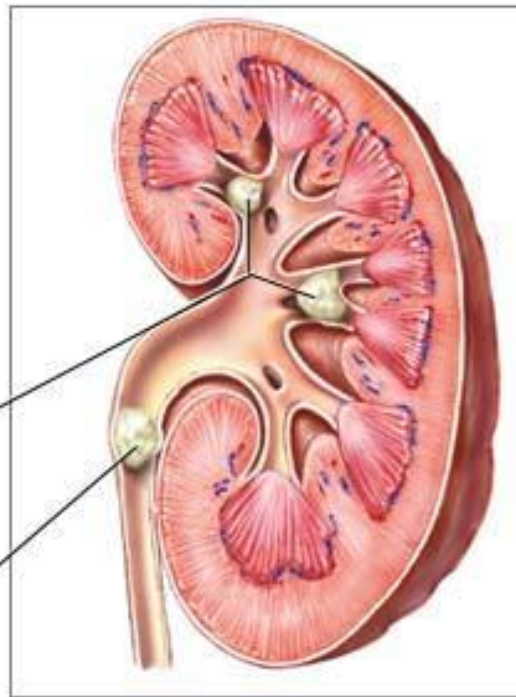
ობსტრუქციის ადგილები

- თირკმლის ფიალა
- შარდსანვეთის ანატომიურ შევიწროებები

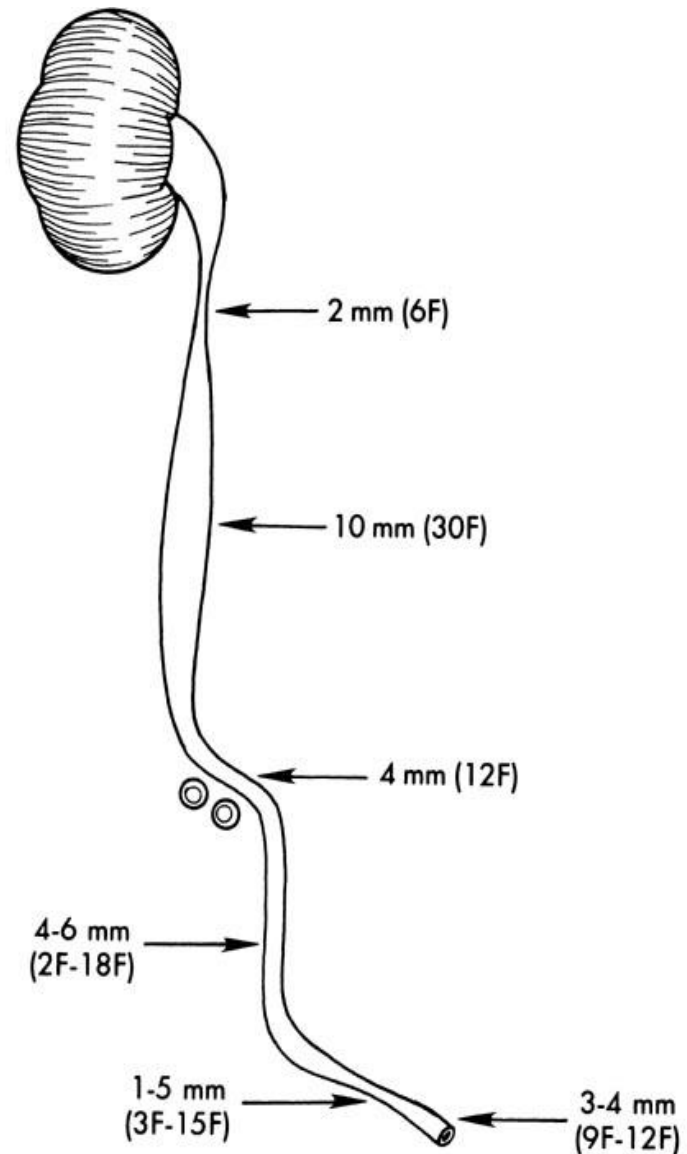

Kidney stones in the minor and major calyces of the kidney

Kidney stone in the ureter

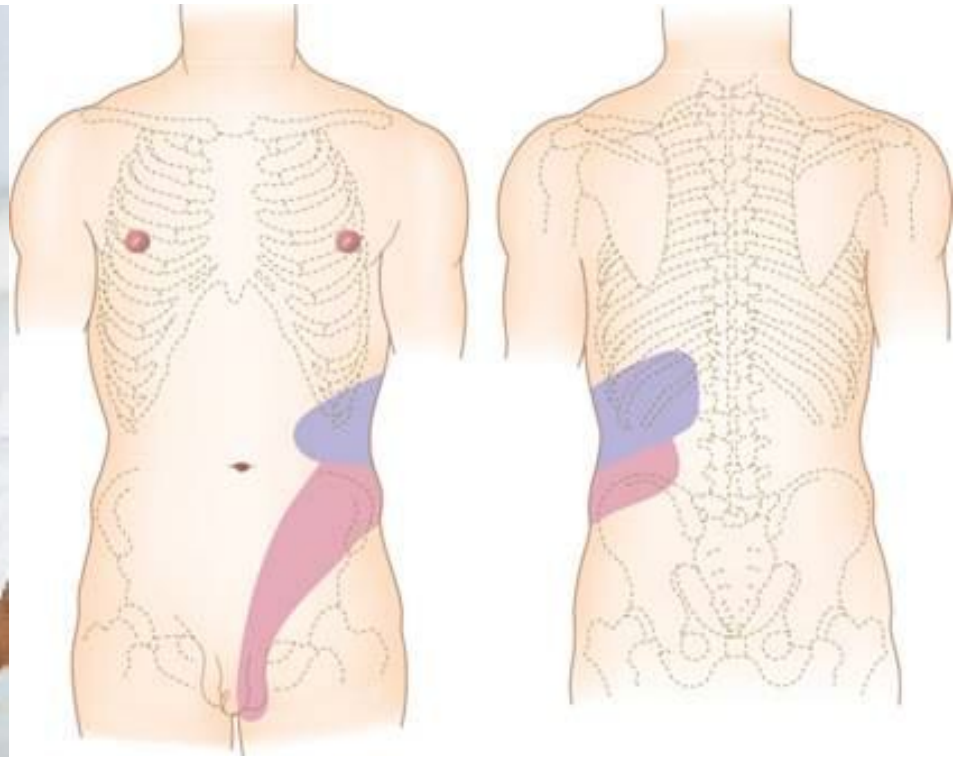

ADAM.

კლინიკური გამოვლინებები

- ტკივილი
  - კოლიკა: ფიალის, მენჯის, შარდსანვეთის გლუვი კუნთის ჰიპერპერისტალტიკა
  - ყრუ: თირკმლის კაფსულის გადაჭიმვა
- ± ჰემატურია
- გულისრევა, ღებინება
- დიზურიული მოვლენები

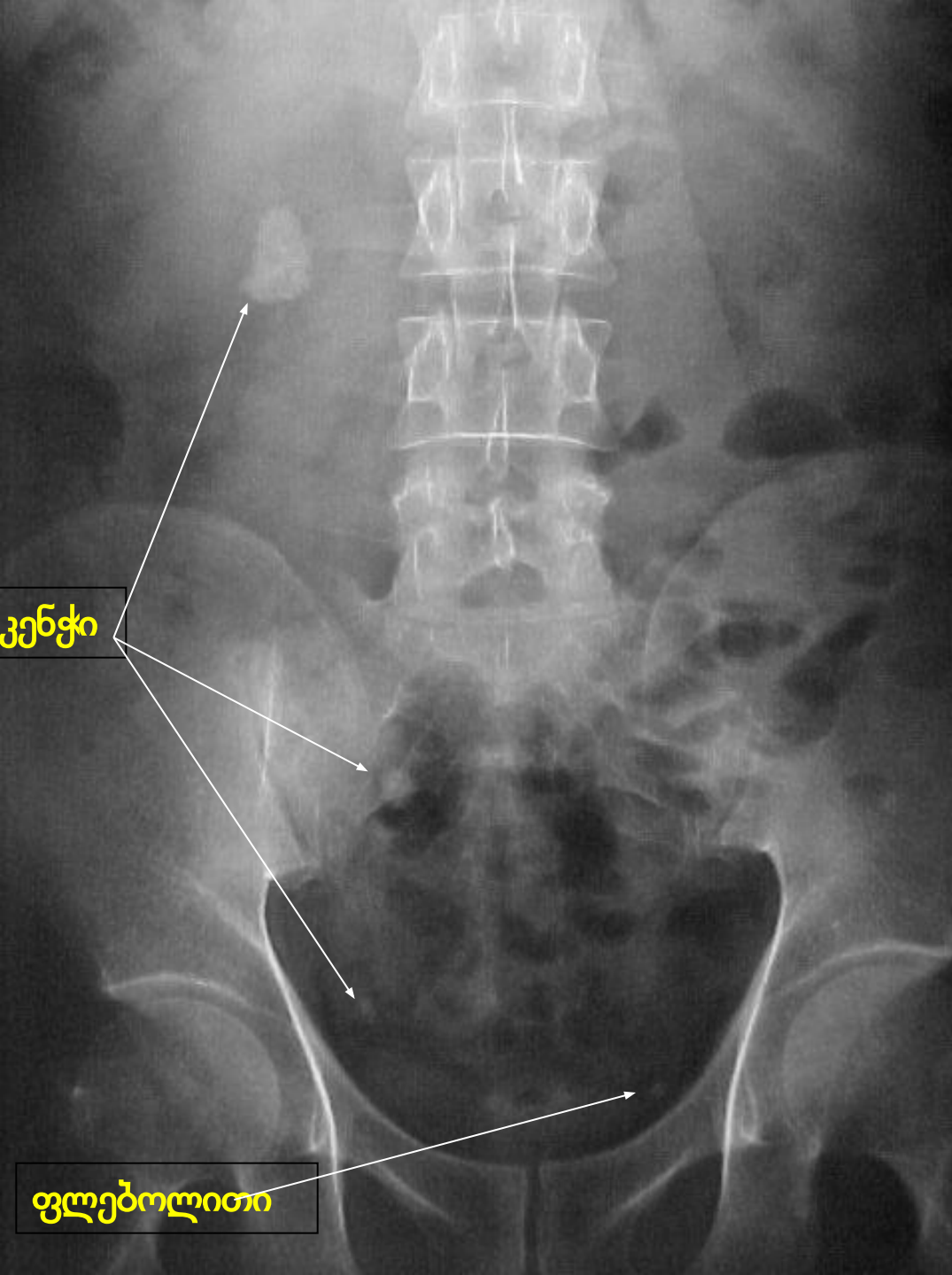

ლაბ. კვლევები

- შარდის **pH**
  - $\text{pH} > 7.6$: საექვოა ურეაზა-ნარმომქმნელი ბაქტერიული ინფექცია.
  - $\text{pH} < 5$: ხშირად დაკავშირებულია შარდმჟავა/ურატულ კენჭებთან.
- შარდის საერთო ანალიზი: ჰემატურია, ლეიკოციტურია,...
- შრატის კრეატინინი

დიაგნოსტიკა

- ექოსკოპიური კვლევა
  - არაინვაზიური
  - ორსულებში !
- მიმოხილვითი და ექსკრეტორული უროგრაფია
- კომპ. ტომოგრაფია
  - თანამედროვე "ოქროს სტანდარტი"

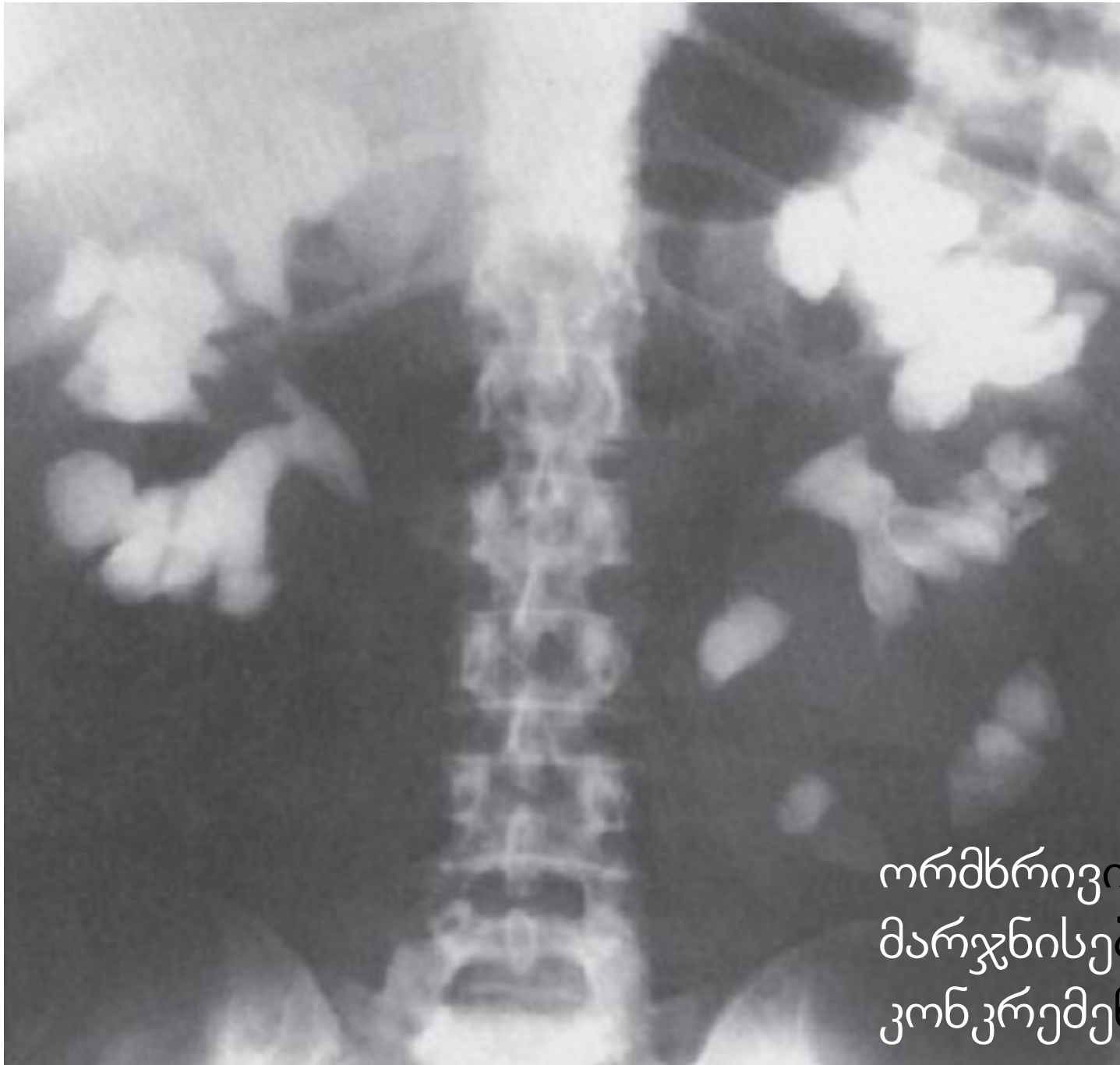

კენჭი

ფლუბოლითი

მარჯვენა თირკმლის
და შარდსანვეთის
კონკრემენტები
(მიმოხილვითი
უროგრაფია)

მარცხნივ:
ფლუბოლითი (ვენის
კედლის კალციფიკატი)

ორმხრივი
მარჯნისებური
კონკრემენტები

Se:2
Im:35

[A]

Study Date:3/26/2004
Study Time:3:41:27 PM

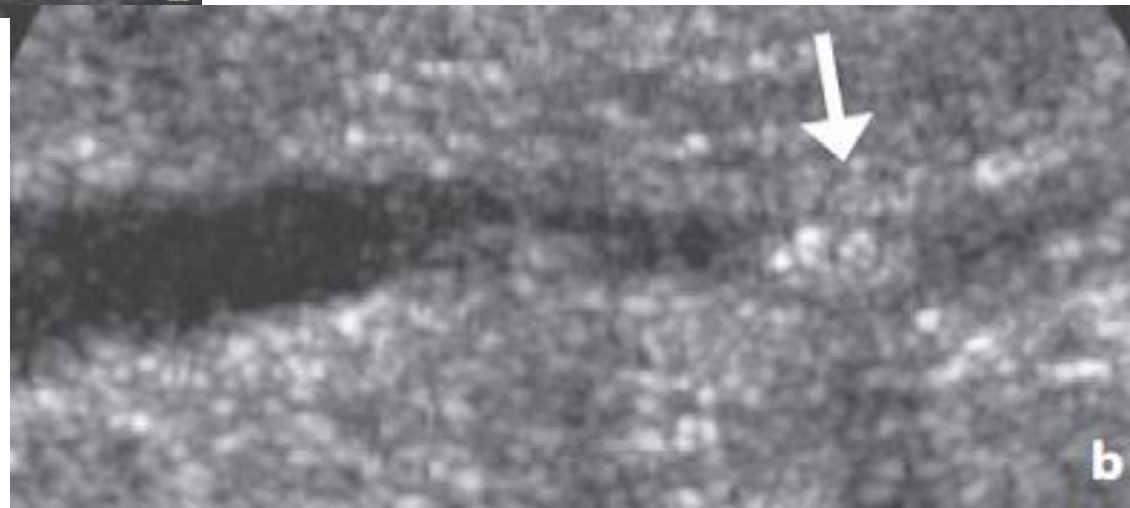
კბ კვლევა.
მარჯვ.
თირკმლის
კონკრემენტი

a

ექოსკოპიური კვლევა.
თირკმლის მენჯ-
ფიალოვანი სისტემა
ზომიერად
დილატირებულია
შარდსანვეთის
კონკრემენტის გამო.

იმავე პაციენტში:
შარდსანვეთის დილატაცია
და კონკრემენტი (ისარი)
დამახასიათებელი
აკუსტიკური ჩრდილით.

b

მკურნალობა

- ტკივილის კონტროლი: ოპიოიდები, არასტეროიდული ანთების საწინააღმდეგო საშუალებები
- ობსტრუქცია + ინფექცია: გადაუდებელი შემთხვევაა!
- ჰოსპიტალიზაციის ჩვენებები:
  - ობსტრუქცია + ინფექცია
  - ტკივილი, რომელიც არ ემორჩილება მკურნალობას
  - შეუჩერებელი ღებინება, მძიმე დეჰიდრატაცია
  - ჰიპერკალცემიური კრიზი
  - ერთადერთი თირკმლის კონკრემენტი

მკურნალობა

- 1 კონსერვატიული
- 1 დისტანციური (ექსტრაკორპორული)
შოკურ-ტალღოვანი ლითოტრიფსია
- 1 ენდოსკოპიური (ურეტერორენოსკოპია)
- 1 ენდოსკოპიური (პერკუტანული)
- 1 ღია ქირურგიული

თირკმლის კენჭები

> 2 cm 1. პერკუტანული ნეფროლითოლაპასია

2. დისტანც. ლითოტრიფსია + შარდსანვეთის სტენტირება

3. ნეფროლითოტომია

1 – 2 cm

1. დისტანც. ლითოტრიფსია + შარდსანვეთის სტენტირება

2. დრეკადი ურეტერორენოსკოპია

< 1 cm 1. დრეკადი ურეტერორენოსკოპია

2. დისტანც. ლითოტრიფსია

კონსერვ. მკურნალობა

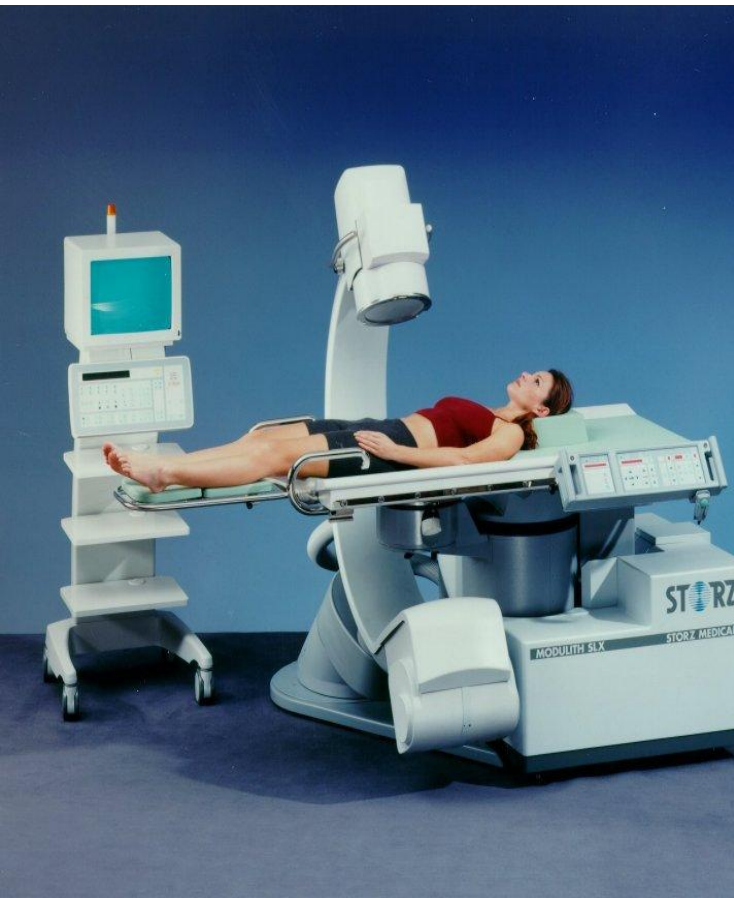
კენჭი

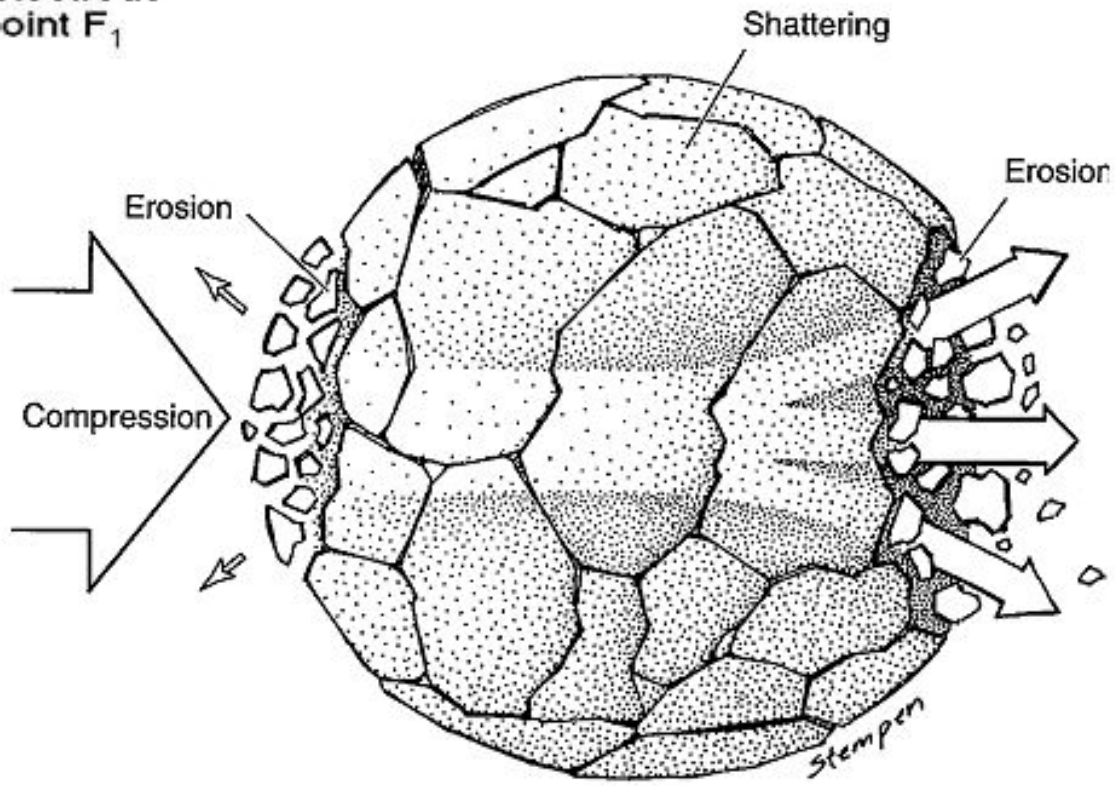
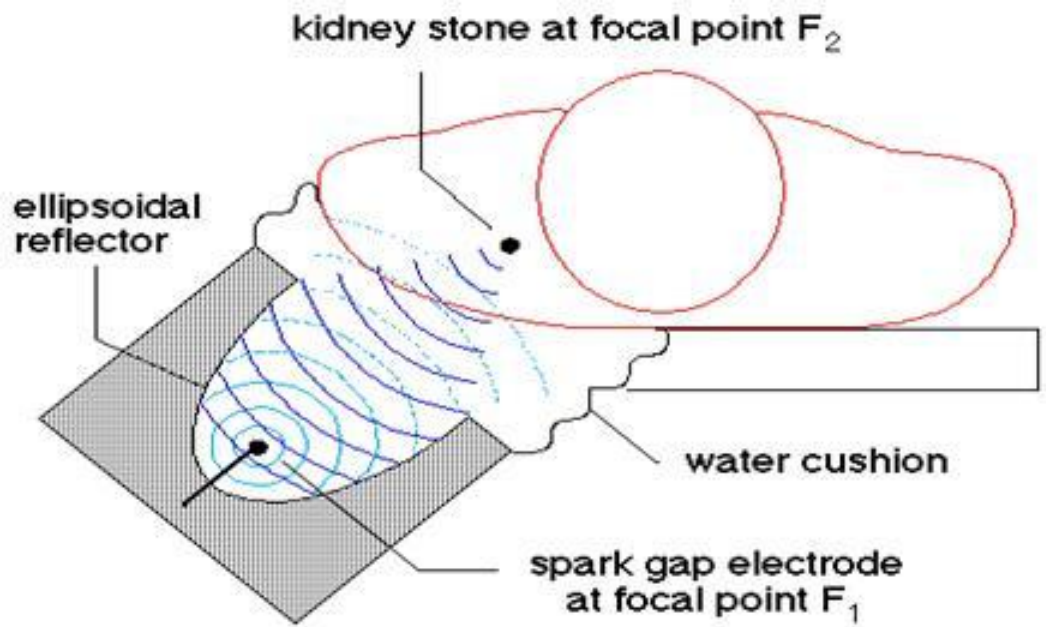
- კენჭის ზომა <5მმ
- შარდსანვეთის ქვედა 1/3
- ობსტრუქციის არარსებობა

დისტანციური ლითოტრიფსია

- ფოკუსირებული შოკური ტალღები
- რენტგენოლოგიური/ექოსკოპ. კონტროლი

დისტანციური
ლითოტრიფსიის
მექანიზმი

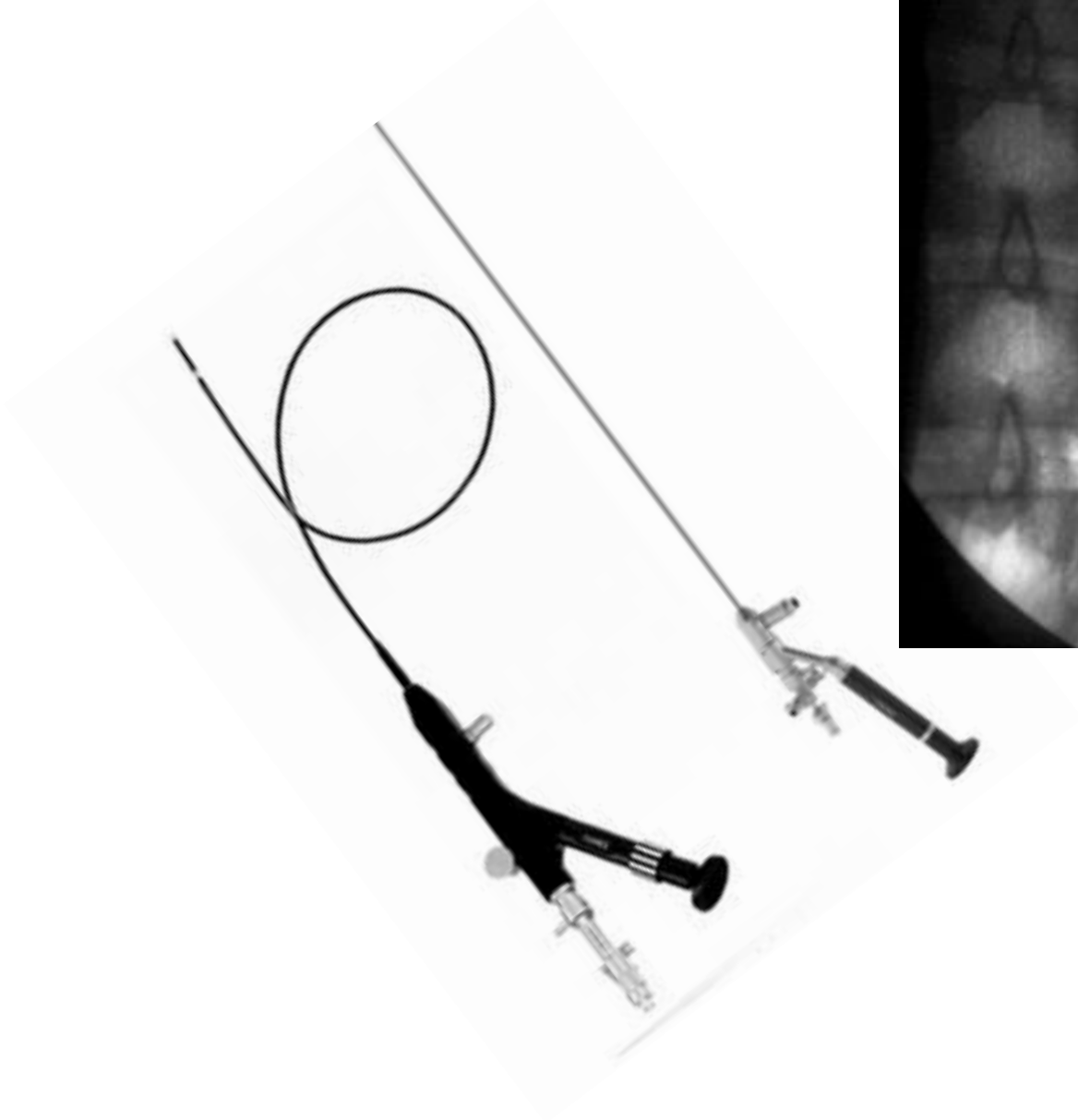

ურეტროსკოპია

- შარდსანვეთის ქვედა სეგმენტის კონკრემენტები
- დაშლის გზები
  - ლაზერი
  - მექანიკური
  - ულტრაბგერა

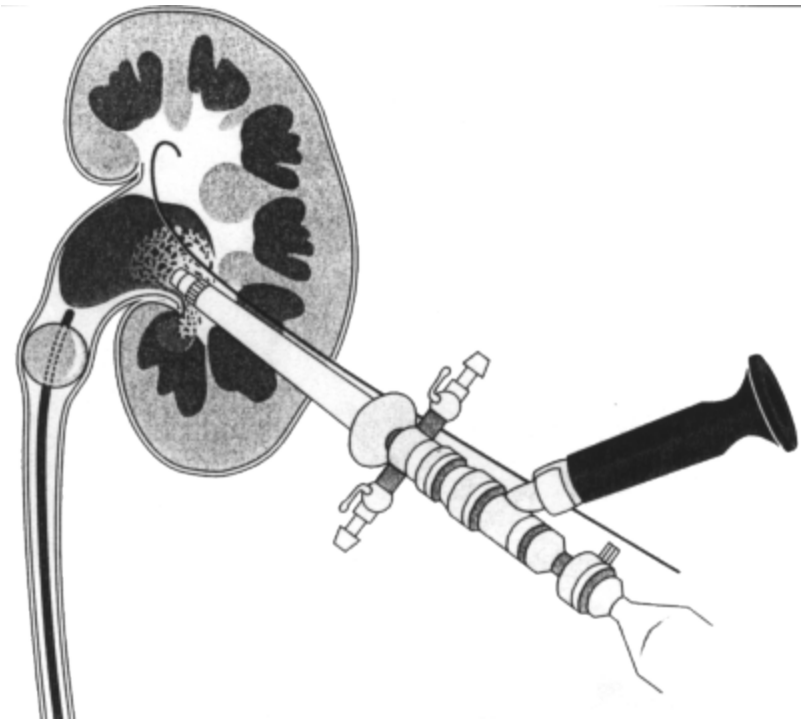

ურეტეროსკოპია

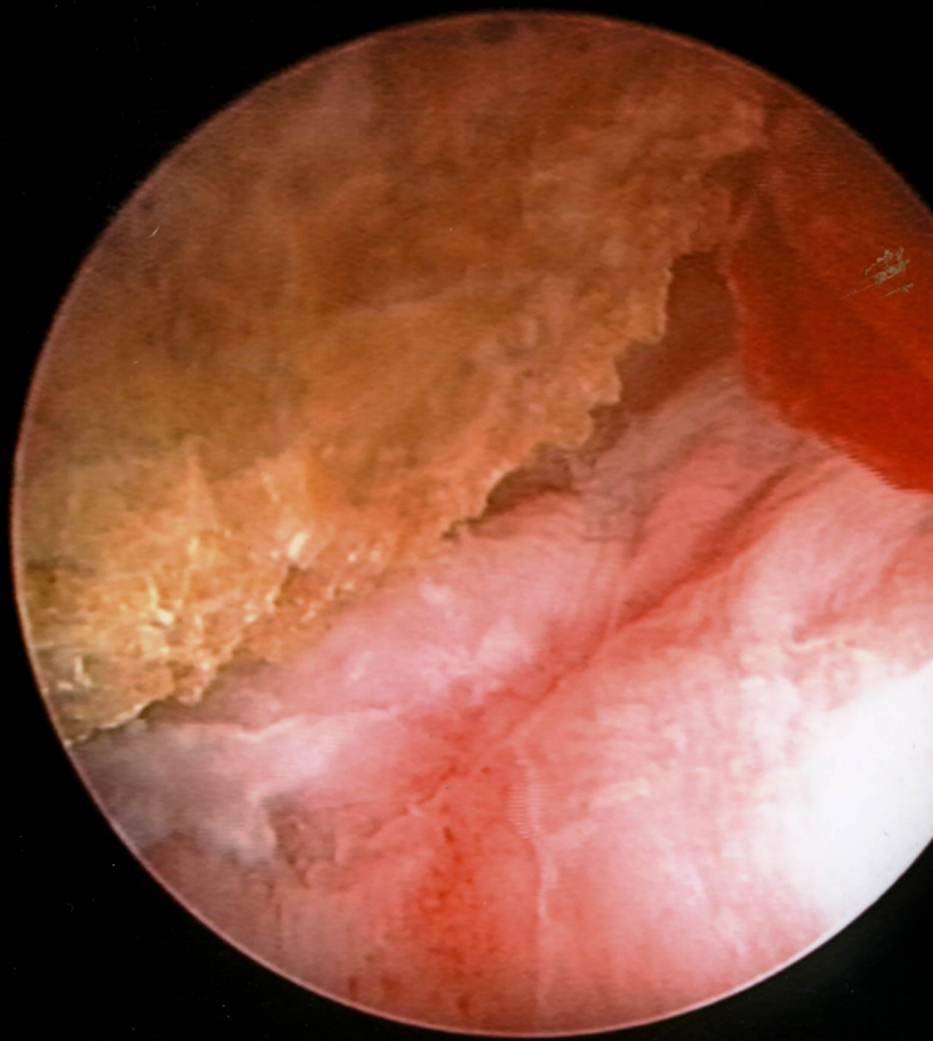
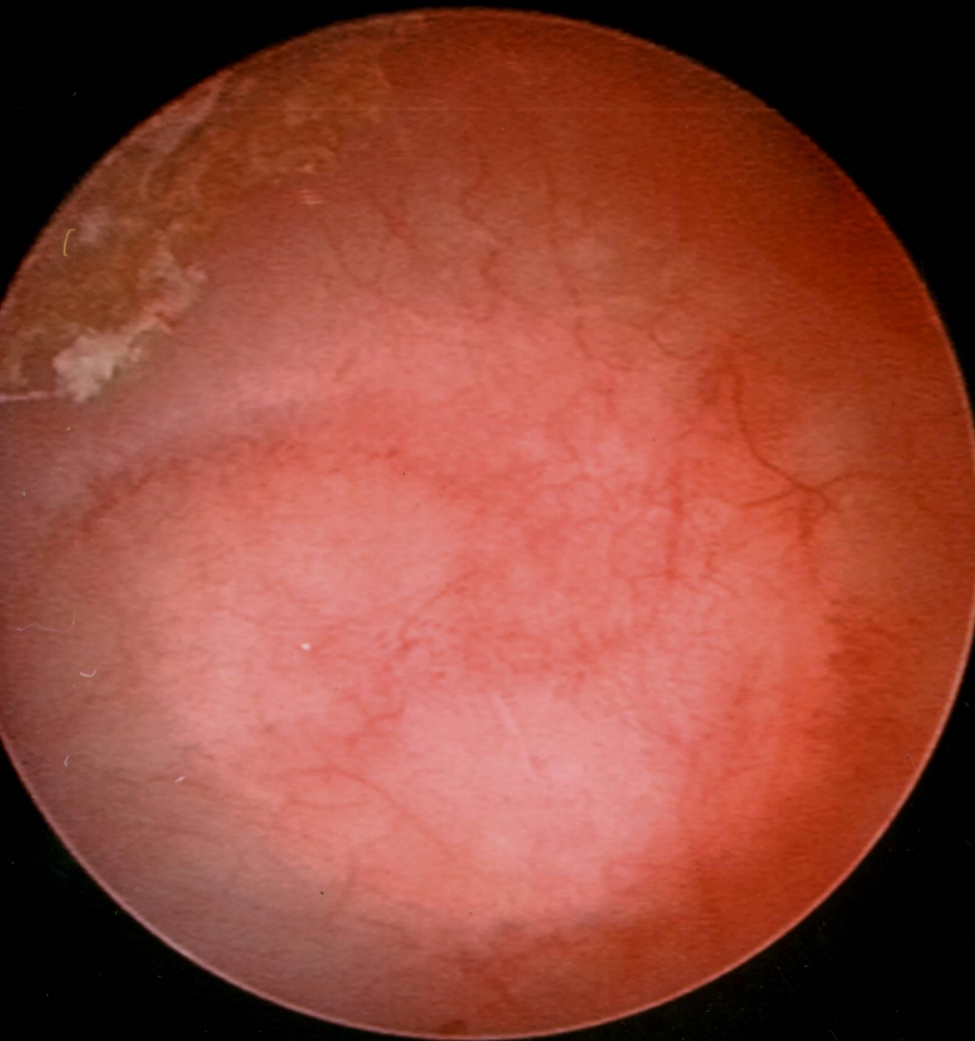
პერკუტანული ნეფროლითოლაპასია (PNL)

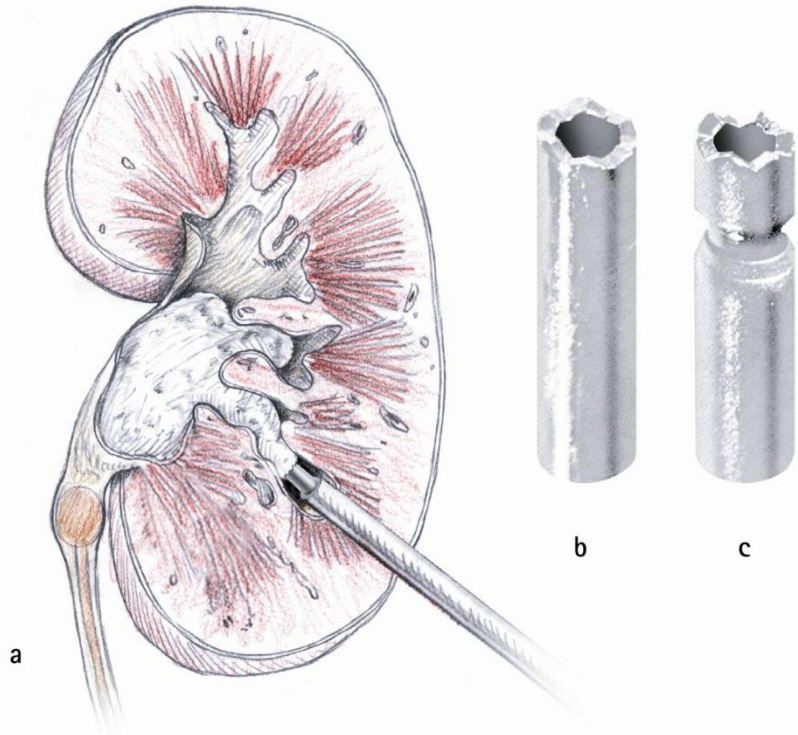
- ნეფროსკოპიული მანიპულაცია
- კონკრემენტის დაშლა და ფრაგმენტების გამოტანა ნეფროსტომული კათეტერის გზით

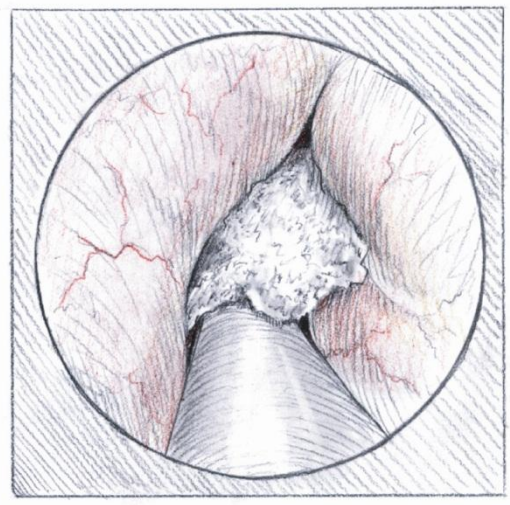

a

b

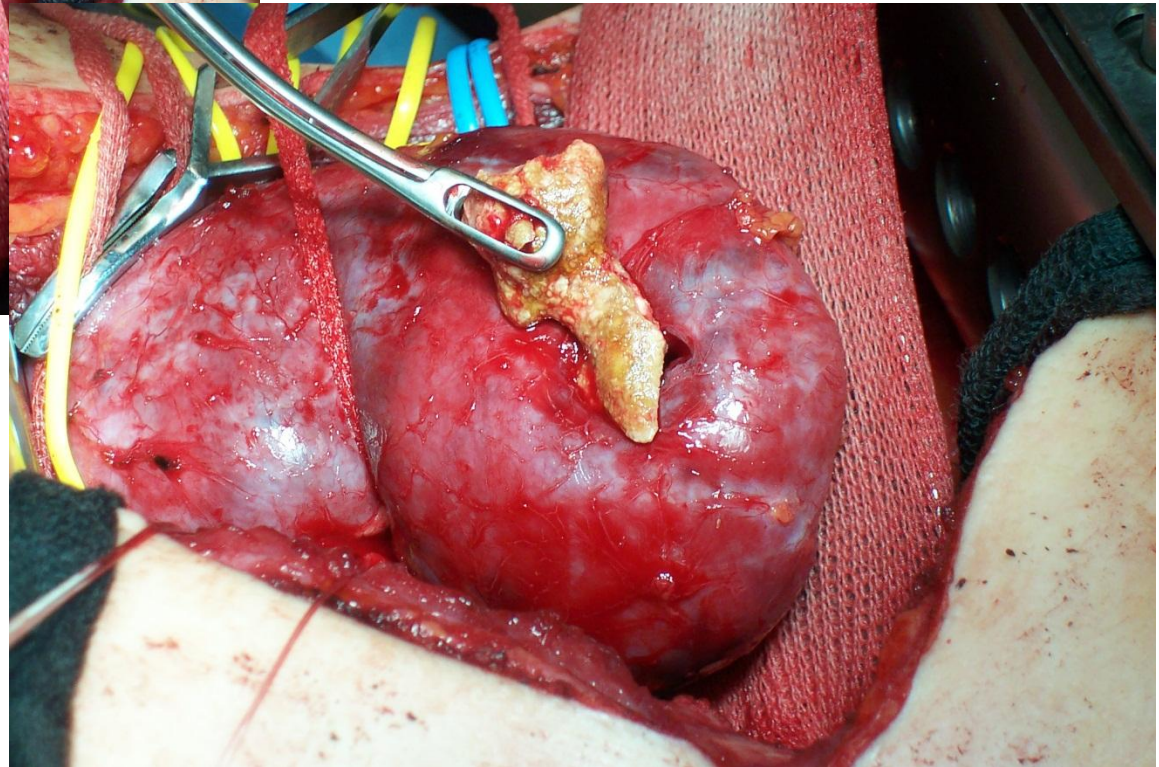
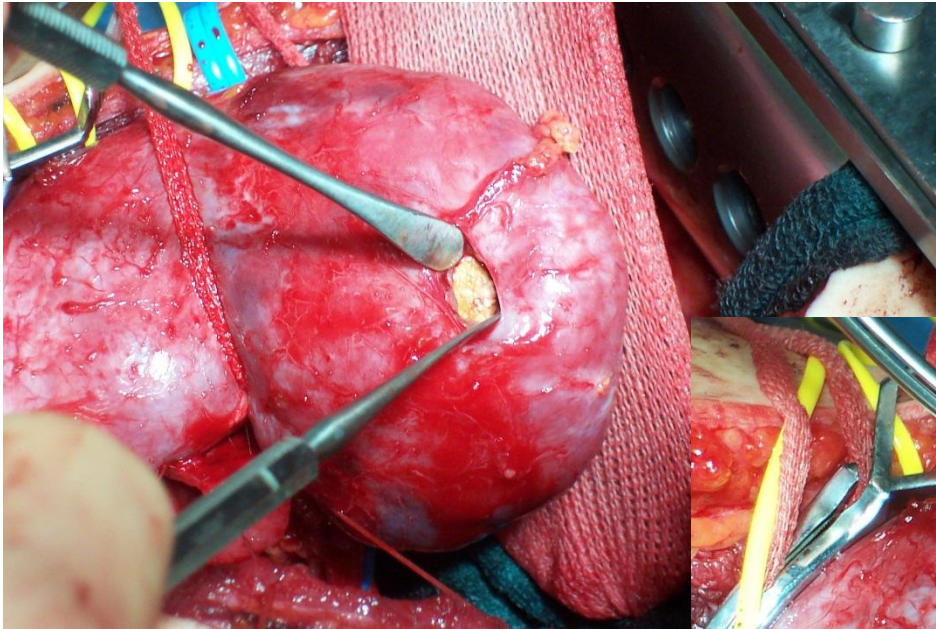
c

d

ნეფროლითოტომია

ღია ოპერაცია, პნლ, ურს

ლითოტრიფსია

კონტროლი

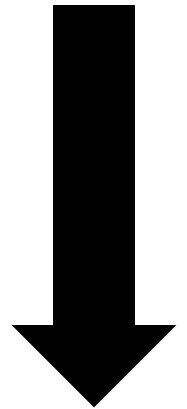
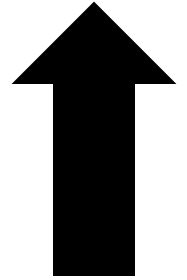
- მეტაბოლური ანალიზი
- შრატის კალციუმი
- სრული მეტაბოლური ანალიზი საჭიროა ხშირად მორეციდივე, გართულებული, ორმხრივი და რენტგენონეგატიური კენჭების დროს

პრევენცია

• სითხეები

- ბოჭკოვანი დიეტა
- ცხოველური ცილები
- მარილი
- შაქარი
- ალკოჰოლი

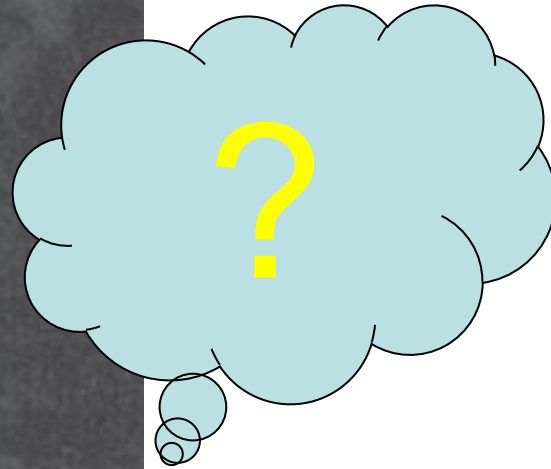
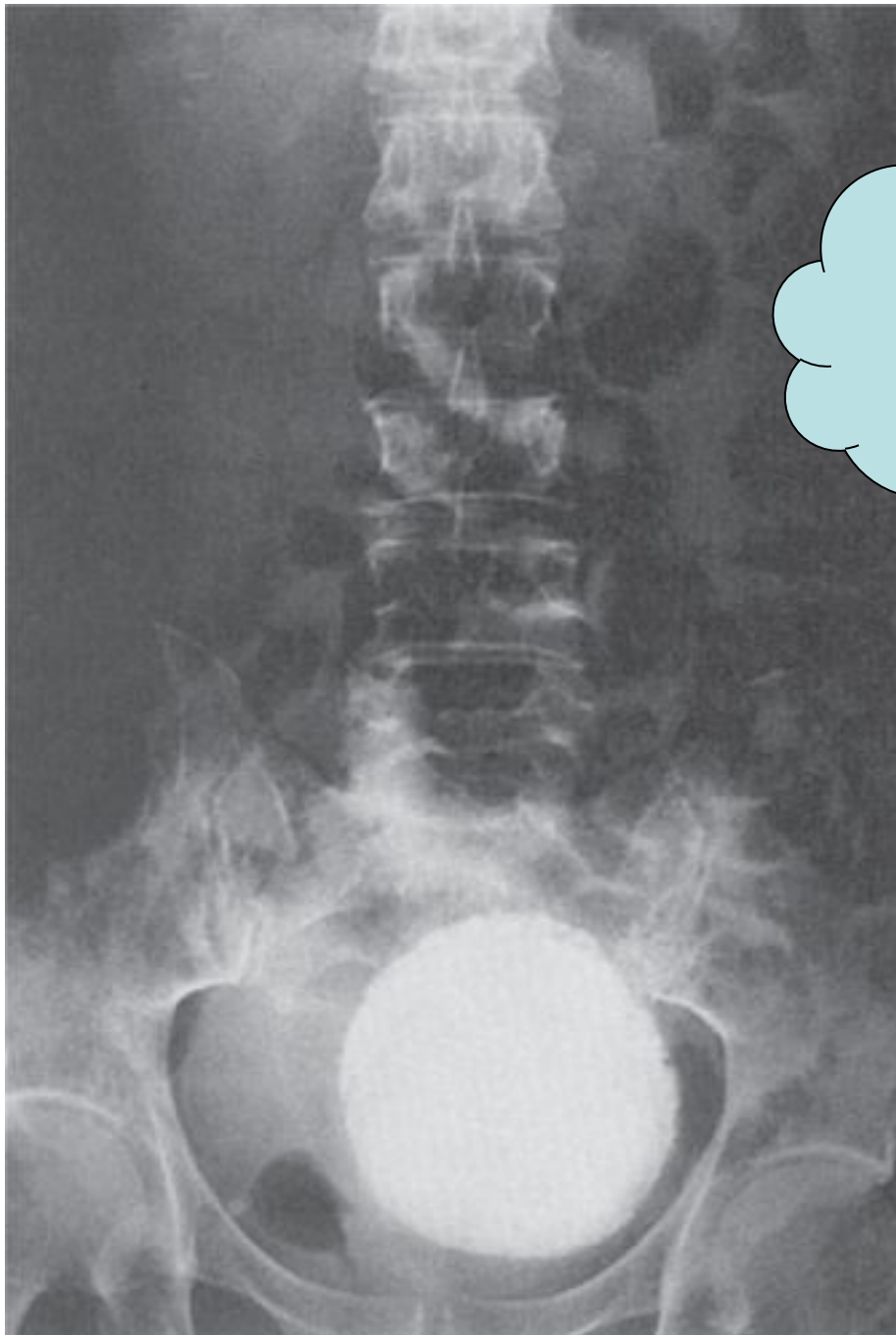
შარდის ბუშტის კონკრემენტები

- პათოფიზიოლოგია, მკურნალობა განსხვავდება თირკმლის კენჭებისაგან
- თითქმის ყოველთვის ასაკოვან მამაკაცებში
- ყველაზე ხშირად ნარმოადგენს სხვა უროლოგიური პათოლოგიის გართულებას:
  - ინფრავეზიკალური ობსტრუქცია (მაგ., პროსტატის ჰიპერპლაზია)
  - ქრონიკული ინფექცია (მაგ., პროტეუსი)
  - ხანგრძლივი კათეტერიზაცია

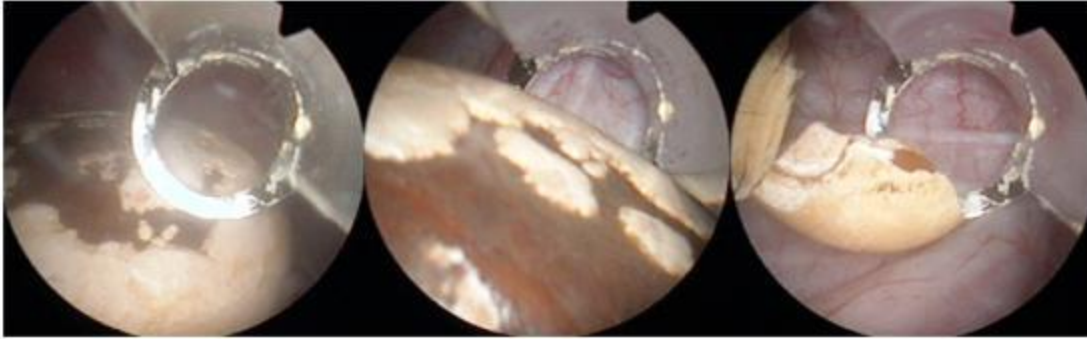
შარდის ბუმტის
დიდი ზომის
კონკრემენტი

მუცლის/მენჯის
მიმოხილვითი
რენტგენოგრაფია.
საშვილოსნოს გიგანტური,
კალციფიცირებული
ფიბრინოიდი ძლიერ წააგავს
შარდის ბუშტის
კონკრემენტს.

შარდის ბუშტის კონკრემენტები მკურნალობა

ტრანსურეტრული
ცისტოლითოლაპასია

ბოქვენზედა ეპიცისტოლითოტომია